

[Kirkegaard.]

gerne sige, at det er min erfaring, at mange mener, det sidste argument har en ganske særlig virkning over for en socialdemokratisk minister.

Det er forståeligt, om en minister gerne vil godkende et sådant projekt, som altså begrundes med trafikal betydning, men i lige så høj grad med den på stedet rådende arbejdsløshed. Jeg forstår som sagt, at ministeren gerne vil bevilge et sådant projekt, men allerede her er vi inde på et område, hvor en minister skal være forsigtig, for her nærmer vi os de projekter, hvor der kan blive tale om fejlinvesteringer, og vi ved jo allesammen, at det har vi i tiden ikke råd til. Personlig er jeg villig til at give en minister en margen til at gøre det, som jeg mener er forkert, og jeg tror, at mit parti ser på det på samme måde.

Den højtærede minister nævnedes i sin redegørelse, at der i 61 af 89 tilfælde var stillet krav om håndlæsning. Jeg vil advare ministeren mod at gå videre i retning af at anbefale håndlæsning. Hvis ministeren går videre ad den vej, tror jeg ikke, ministeren undgår at få det skudsmål af den offentlige mening her i landet, at ministeren får for lidt for de penge, han på statens vegne giver ud. Hvor stor prisforskellen er mellem håndlæsning og maskinlæsning, kan jeg selvfølgelig ikke afgøre, men efter de erfaringer og de iagttagelser, jeg har haft lejlighed til at gøre, tror jeg, forskellen er langt større end de 5-6 pct., som har været nævnt denne sag vedrørende.

Vi er enige om, at vi har for mange arbejdsløse, men alligevel tror jeg ikke, det nytter, vi taler så meget om beskæftigelse, som vi gør. Det er på en måde selve udtrykket „beskæftigelse“, jeg hæfter mig ved, idet jeg ved „beskæftigelse“ i og for sig tænker på noget sekundært. Beskæftigelse er noget, man fortrinsvis skaffer børn, måske i særlig grad børn under den skolepligtige alder. Voksne mennesker skal ikke have beskæftigelse, de skal have produktivt arbejde. Det er min opfattelse, at vi har snakket for længe og for meget om beskæftigelse her i landet; jeg tror, vi trænger til at få drejet problemet så meget, at det, vi drøfter med hinanden, er muligheden for at opnå den størst mulige produktion. Når

vi det, får vi ganske simpelt fuld beskæftigelse i tilgift.

Men hvordan når vi dette? Det er derom, meningene er delt. I øjeblikket taler prisudviklingen på verdensmarkedet ikke for en forøgelse af landbrugets produktion, desværre ikke. Det er industrien, jeg for mit vedkommende slår min lid til, en større industriproduktion både til eksport og til hjemmemarkedet. Hvad det sidste angår, altså industrivarer til hjemmemarkedet, forekommer det mig lidet rimeligt, at vi betaler kæmpesummer i arbejds løn til udlandets arbejdere, samtidig med at en stor part af vore egne arbejdere går ledige. Nu ved jeg meget vel, der vil blive indvendt, at opsparingen er for lille, vi har ikke råd til de store investeringer. Dette siges og fremhæves mange gange fra industriens side, og man fremhæver, at det koster 50 000 kr. at oprette bare en enkelt arbejdsplads inden for industrien. Jeg erkender, at det maner til forsigtighed. Derfor tænker jeg på — jeg har antydnet det en enkelt gang før her i tinget — om ikke det var muligt at udnytte den bestående produktionskapacitet både af maskiner og bygninger bedre, end vi gør det for tiden, f. eks. ved toholdsdrift, eventuelt ved døgndrift. Indtil vi får råd til de store nyinvesteringer, tror jeg simpelt hen, vi bliver nødt til at gøre det for at skaffe arbejdspladser til de unge fra de store årgange. Jeg mener i øvrigt, det vil være en værdifuld opgave for arbejdsmarkedets to parter at løse — til gavn for begge parter i øvrigt.

Heroverfor vil nogen indvende, at det er ikke morsomt at have forskudt arbejdstid. Det er det formentlig ikke, men tusinder og atter tusinder af medborgere klarer jo da det problem ganske godt, og jeg er fuldstændig sikker på, at det helt store flertal af danske arbejdere hellere vil have forskudt arbejdstid, end de vil gå ledige.

Hvad vi særlig skal sætte ind på, det kan vi også strides om. Det er blevet mig fortalt, at de store virksomheder som Burmeister & Wain har ordrer til flere år frem i tiden. Det er yderligere blevet mig fortalt, at danske skibe, af enhver art næsten, er anerkendt og efterspurgt verden over. Det samme gælder danske dieselmotorer, kølemaskiner, mejerimaskiner, hele cementfabrikker o. s. v.